

عنوان مقاله:

بررسی چگونگی روابط گفتمان های مهری-زردشتی در دوران پادشاهی گشتاسپ

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 13، شماره 50 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

ماه منظر ملایی - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد جیرفت، دانشگاه آزاد اسلامی، جیرفت، ایران.

کیمیا تاج نیا - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد جیرفت، دانشگاه آزاد اسلامی، جیرفت، ایران.

نعمت اصفهانی عمران - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد جیرفت، دانشگاه آزاد اسلامی، جیرفت، ایران.

خلاصه مقاله:

شاهنامه فردوسی به سبب وجود هم زمان نشانه ها و عناصری از ایدئولوژی، آیین ها و اساطیر گوناگون در آن، محل تداخل و تلاقی گفتمان های متعدد و نظام های نشانه شناختی است. از بین این گفتمان ها، حضور دو گفتمان مهری و زردشتی در شاهنامه چشمگیر و قابل توجه است؛ درواقع اهمیت این دو ایدئولوژی در ایران باستان و اشتغال شاهنامه بر ویژگی ها و عناصر نظام فکری، اعتقادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جامعه ایران از یک سو و شکل گیری بسیاری از زمینه ها و وقایع ایران پسازردشتی در بستر روابط این دو آیین از دیگر سو، موجب شده است که بسیاری از داستان های شاهنامه در ژرف ساخت یا روساخت خود منعکس کننده روابط گسترده و متنوع دو گفتمان مهری و زردشتی باشند. بنا به نظری، گشتاسپ و تیره او پیش از روی آوردن زردشت به آن ها و درآمدن به دین زردشتی، مهری بوده و خدایان و سازمان های انجمن های مهری را داشته اند. پژوهش حاضر با بهره گیری از طیفی از رویکردهای انتقادی و به شیوه تحلیلی-انتقادی و روش کتابخانه ای، ضمن اثبات تعلق گشتاسپ به آیین مهری، در پی آن است که روابط گفتمان های مهری-زردشتی را در داستان گشتاسپ در شاهنامه تحلیل کند و به این پرسش پاسخ دهد که روابط گفتمان های مهری و زردشتی در متن داستان گشتاسپ از کدام نوع تعامل، تقابل یا ترکیب است؟

کلمات کلیدی:

شاهنامه، گشتاسپ، گفتمان، مهری، زردشتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1393983>

